

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-084

6.2.2018

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Sprekker i driftsbygning – plutselig?

I september 2014 oppdaget sikrede sprekker i støpt betongdekke i fjøset. Det pågikk anleggsarbeider på veien inntil sikredes gård i løpet av våren 2013. Dette medførte skade på hovedbygningen i form av sprekker. Entreprenøren som utførte anleggsarbeidene erkjente ansvar for disse skadene, men ikke for skadene på fjøset. Selskapet engasjerte en takstmann som konkluderte med at skadene på fjøset skyldtes svikt i underliggende bærende konstruksjon grunnet elde, rust og overbelastning. Sikrede anførte at skadene var oppstått plutselig som følge av anleggsarbeidene og fremla bl.a. en fagkyndig uttalelse som tilsa at takstmannens beregninger var gale. Uenighet om skadene har oppstått plutselig eller over tid som følge av korrosjon, elde og sviktende fundamentering. Nemnda kom til at skadene ikke var plutselig og derfor ikke dekningsmessig.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på fjøs og spørsmålet om skaden er "plutselig", evt. om unntakene i vilkårene for "korrosjon" eller "sviktende fundamentering" kommer til anvendelse.

Sikrede har forsikring med bl.a. følgende vilkår:

Dekkes

Plutselig og uforutsett skade

Dekkes ikke

Skade som følge av korrosjon/oksidasjon/slitasje som er en naturlig følge av bruk eller annen gradvis forringelse og som ikke skyldes utstrømning av væske eller gass fra rørledning. ...

Skade som skyldes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering.

Sikrede oppdaget i september 2014 sprekker i støpt betongdekke i fjøset. Ifølge sikredes opplysninger hadde han hørt et kraftig smell i juli samme år. Takstmann A ga i skaderapporten uttrykk for at skadeårsaken var sammenbrudd i underliggende bærende konstruksjon. Stålsøylene i kjelleren var blitt skjeve/deformerte og hadde mistet sin bærende funksjon. Deformasjonene hadde oppstått som følge av en svak konstruksjon.

Det pågikk anleggsarbeider på veien inntil sikredes gård i løpet av våren 2013. Dette medførte skade på hovedbygningen i form av sprekker i gulv og tak. Entreprenøren som utførte anleggsarbeidene erkjente ansvar for disse skadene, men ikke for skadene på fjøset. Ifølge takstmann A var ikke anleggsarbeidene den direkte årsaken til skadene på fjøset.

Sikrede engasjerte en ingeniør B som konkluderte med at skaden på fjøset oppstod plutselig som følge av rystelser i bakken i forbindelse med entreprenørvirksomhet. Videre påpekte B at

bygningen var konstruert for vanlig gårdsbruk og ikke ekstraordinær belastning ved kraftige rystelser. Ifølge B hadde rystelsene åpenbart ført til forskyvning av støttepilarene.

Selskapet la B sin uttalelse frem for takstmann A, som ga følgende tilbakemelding:

Bygningen har stått som konstruert og har vært i bruk siden 1927. Det er kjent at bygget siden oppføring har gjennomgått oppgraderinger ved tilføring av vekt og bruksendringer. ... Det er nevnt sammenhenger mellom anleggsvirksomhet og skade i rapport. Men anleggsarbeider i seg selv er ikke den direkte årsaken til at skaden har skjedd. Rystelser kan ha vært en medvirkende tilleggsbelastning og årsak til at en allerede aldrende konstruksjon har fått skade.

Selskapet rekvirerte en ny takstmann C som var på befaring. Ifølge hans konklusjon var den bærende stålkonstruksjonen sterkt svekket av rust. Skadeårsaken var angitt å være svekket konstruksjon på grunn av alder i kombinasjon med overbelastning. C fastslo at konstruksjonen ikke hadde hatt tilstrekkelig bæreevne og viste til beregninger til støtte for sin vurdering.

Sikrede fremla en sakkyndig vurdering fra ingeniør D, som i sin rapport konkluderte med at takstmann C sin vurdering av skadeårsaken inneholdt grove faglige feil:

Det hevdes i Befaringsrapporten / Skadevurderingen at en stålbjelke har vært overbelastet helt fra låven ble laget, og at bygget på grunn av dette var nær ved å kollapse allerede før starten av anleggsarbeidene. Som bevis for dette er det foretatt beregninger basert på en feil anvendt formel. Bruk av riktig formel viser at kapasiteten var tilstrekkelig, selv uten å ta hensyn til at betongen i gulvet var armert. ... Det konkluderes med at Skaderapporten har grove faglige feil hva gjelder struktur, belastning og deformasjoner, og at konklusjonene som trekkes på teknisk grunnlag må ansees verdiløse.

Ifølge D var anleggsarbeider med bulldoser den sannsynlige årsaken til skadene. Videre bemerket D:

... hvis dette er tilfelle, så har vi ikke med en engangsbelastning å gjøre (som ved en sprengning), men en periodisk støtvis belastning.

Selskapet avsto sikredes erstatningskrav i brev av 18.1.16 under henvisning til at skaden ikke var omfattet av forsikringen.

Sikrede krever dekning for skadene på fjøset og viser til uttalelsen fra Ing. B, hvor det fremgår at anleggsarbeider med bulldoser i nærheten av fjøset er den sannsynlige årsaken til skadene. Den sakkyndige vurderingen til takstmann C lider av grove faglige feil. Entreprenøren har erkjent ansvar for skader på hovedbygningen. Det har formodningen mot seg at årsaken til skadene på fjøset er en annen enn skadene som oppstod på hovedhuset.

Selskapet avviser ansvar og anfører at forsikringen ikke dekker skade som følge av korrosjon, oksidasjon og slitasje, som er en naturlig følge av bruk eller annen gradvis forringelse. Forsikringen dekker heller ikke skade som skyldes setninger og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering. Takstmann B mener at konstruksjonen har stått i et aggressivt miljø i mange år og blitt sterkt rustskadet, og dette omfattes av unntaket for korrosjon. Videre har stålkonstruksjonen som skal bære betongdekket kollapse, hvilket er å anse som sviktende fundamentering, som også er unntatt i forsikringsdekningen. Selv om rystelser eventuelt kan ha vært en medvirkende årsak til at konstruksjonen har brutt sammen, så anses ikke dette som hovedårsaken. Selskapet viser her til FSN-3927 og FSN-5601. Selskapet stiller også spørsmål ved at entreprenørfirmaet som utførte arbeidene med bulldoseren ikke har erkjent ansvar for skadene på fjøset, men kun på hovedbygningen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skadene på sikredes fjøs.

Forsikringen omfatter "Plutselig og uforutsett skade". Sprekkene i betongdekket ble oppdaget i september 2014. Det er imidlertid uklart for nemnda når sprekkene oppsto og hvordan skadeutviklingen fant sted. Anleggsarbeidene som førte til skader på huset pågikk våren 2013. Det ble hørt et kraftig smell i juli 2014, uten at det er dokumentert årsakssammenheng mellom smellet og skadene på fjøset. Det er uvisst om de bærende stålsøylene har blitt skjeve samtidig og om sprekkene har oppstått plutselig som en følge av dette, eller om skaden er et resultat av en langvarig prosess hvor stålsøylene har sviktet en etter en, og hvor sprekkene i betongdekket har oppstått gradvis over tid. Ing. D uttalte i sin rapport at "vi ikke (har) med en engangsbelastning å gjøre (som ved en sprengning), men en periodisk støtvis belastning." Dette kan tale for at skaden har oppstått over tid og ikke plutselig. Nemnda mener derfor det ikke er dokumentert at skadene oppsto plutselig.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Hanne Kvalshaug (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).